

Period secesije kao inspiracija za kolekciju posteljina

Ćurić, Lea

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:201:371345>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-25**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

PERIOD SECESIJE KAO INSPIRACIJA ZA KOLEKCIJU POSTELJINA

PROF.ART.SNJEŽANA VEGO

LEA ĆURIĆ 5354/IDTO

ZAGREB, rujan 2017

ZAVOD ZA DIZAJN TEKSTILA I ODJEĆE

BROJ STRANICA: 33

BROJ SLIKA: 8

BROJ LITERATURNIH IZVORA: 6

BROJ LIKOVNIH OSTVARENJA: 15

ČLANOVI POVJERENSTVA:

Prof.art. Snježana Vego - mentor

Prof. lik. kulture Koraljka Kovač Dugandžić

Dr. sc. Martina Ira Glogar, izv. prof.

Prof. lik. kulture Andrea Pavetić

SAŽETAK:

Secesija kao inspiracija za kolekciju posteljina je tema ovog završnog rada. Secesija kao umjetnički stil obiluje cvjetnim ornamentima i krivudavim linijama. Istražujući taj povijesni stil, arhitekturu, dizajn interijera, te umjetnike tog razdoblja našla sam inspiraciju za izradu ove kolekcije.

secesija, umjetnost, kolekcija, arhitektura, dekoracija, ornament

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. SECESIJA.....	2
2.1. ART NOUVEAU (SECESIJA).....	2
2.2. MUNCHENSKA SECESIJA.....	3
2.3. BEČKA SECESIJA.....	3
3.SLIKARSTVO.....	4
3.1. GUSTAV KLIMT.....	5
3.2.ALPHONSE MUCHA.....	6
4.ARHITEKTURA.....	8
4.1.ANTONI GAUDI.....	9
4.2.OTTO WAGNER.....	11
5.OPIS MAPE.....	13
6.DIGITALNI TISAK.....	29
6.1.ODABIR TINTE.....	29
6.2.ODABIR MATERIJALA.....	29
6.3. PREDOBRAĐA.....	30
6.4. FIKSIRANJE.....	30
7.ZAKLJUČAK.....	32
8.POPIS LITERATURE.....	33
9.POPIS SLIKA.....	34

UVOD

Krajem XIX. stoljeća u Europi se pojavio nov, inovativan stil obilježen dekorativnim uzorcima, krivudavim linijama i prirodnim motivima. Nastao je kao želja umjetnika da se odmaknu od akademizma i približe umjetnost široj masi i prisutan je u umjetnosti, dizajnu, arhitekturi i književnosti. Secesija kao umjetnički stil nadahnuće crpi neposredno iz prirode. Djela obiluju motivima iz biljnog i životinjskog svijeta, linija postaje slobodnija, asimetrična, ornament buja i plamti preko fasada zgrada, obavlja namještaj i svakodnevne predmete. Cjelokupni dojam je dinamičan, organičan, djeluje kao živi organizam (linije namještaja, reljefa, zidnih slika i zidova arhitekture kao da rastu i obavijaju prostor, na taj način ga i definiraju) Najuočljivija osobina secesije su valovite linije koje se neprestano savijaju i isprepleću u beskrajnim uzorcima te izazivaju osjećaj pokreta u površini u kojoj je monotonija spriječena upotrebom različitih boja. U oblikovanju životnog prostora naglašava se praktičnost, udobnost, finoća izvedbe i jednostavnost, a stil se pojavljuje u dvjema varijantama – florealnoj i geometrijskoj. Inspiraciju za kolekciju našla sam na pročeljima secesijskih građevina, dizajnu interijera tog vremena te radovima nekih od predstavnika secesije. S obzirom da je bila raznolik stil, te je u svakoj zemlji imala drugačije karakteristike, odlučila sam ovom kolekcijom ju povezati i interpretirati na neki svoj način. Navest ću samo neke od predstavnika secesije koji su me svojim djelima doveli do ovog rada. Jedan od njih je češki umjetnik i ilustrator Alphonse Mucha, poznat po svojim plakatima. Glavni motiv njegovih radova su prepoznatljive dugokose žene u neoklasicističnim haljinama okružene predivnim stiliziranim cvjetnim motivima, razigranim linijama i ornamentima. Margaret McDondald Mackintosh, škotska umjetnica, žena Charlesa Mackintosha (arhitekta) koristila se raznim medijima poput akvarela, vezova, tekstila, te radova u metalu. Margaret je blisko surađivala s Mackintoshom na dizajnu interijera. Zajedno su stvorili futurističke interijere koji i danas izgledaju potpuno moderno. Otto Wagner, austrijski arhitekt je svojim značajnim arhitektonskim ostvarenjima obilježio Beč, a djelovanjem i utjecajem svojih učenika i puno šire područje. Wagner je neke svoje zgrade obavio u floralne motive, ali formalni jezik je najčešće kubičan i smiren. Čista suprotnost Wagneru bio je Gaudi, španjolski arhitekt čije građevine graniče s apstrakcijom. Ravne plohe postaju valovite, gubi se geometrija, te se potpuno prepušta mašti.. Dok je u razdoblju secesije pridodana manja pažnja modi i kreaciji jedinstvene tkanine, ona je svakako bila jako važna, te sam odlučila izraditi svoje viđenje tog razdoblja ali i ne u potpunosti poštivati njegove značajke kao što su naprimjer asimetričnost i snaga linije.

2. SECESIJA

U posljednjem desetljeću XIX. stoljeća umjetnici su u nekim srednjoeuropskim zemljama negodovali zbog moći likovnih akademija i njihova monopola na izložbe. To je potaklo mlade slikare, kipare i arhitekta da se odvoje od službenih organizacija i osnuju alternativne skupine poznate kao secesije. Osim uspostave novog stila simbolističke orijentacije, njihov cilj je bio osloboditi se povijesnog oživljavanja i postići ostvarenje koncepta "svjetske umjetnosti". Uz to, željeli su da sva moderna djela postanu međunarodno poznata kako bi potakli kulturnu razmjenu. Prve takve skupine bile su Munchenska secesija (osnovana 1892.) i Berlinska secesija (1893.). Godine 1893. osnovana je najpoznatija među njima - Bečka secesija. među drugim umjetničkim udrugama koje su osnovane bila je i Rimska secesija čija je izložba bila anti-akademske naravi, također kao reakcija na radikalno avangardnu estetiku. Teško je ukupno sagledati utjecaj koji su secesije imale na europsku umjetnost XX. stoljeća. Predstavnici secesije promovirali su razvoj radionica kao središta kreativnosti, šireći izbor materijala i tehnika izražavanja.¹

2.1. ART NOUVEAU (SECESIJA)

Umjetnički pokret Art nouveau (Nova umjetnosti) koji je ime dobio po galeriji koju je u Parizu otvorio Samuel Bing, a projektirao Henri van de Velde, razvija dekorativne aspekte Arts and Crafts zamisli ali bez socijalističkih konotacija. Nastala je tako moda koja se iznimnom brzinom proširila Europom i Amerikom (1890-1910.). U Njemačkoj je ovaj stil dobio naziv Jugendstil, u Italiji Liberty, u Austriji Sezessionstil, prema nazivu skupine Sezession koja je u Beču proglasila raskid sa službenom umjetnošću (1897.). Najznačajnije su karakteristike ovoga stila, osim stvaranja novih oblika, posve nova prostorna rješenja koja izražavaju sve mogućnosti novih materijala. Karakteriziraju ga izvijene i izdužene forme; u dekoraciji, njegove asimetrične arabeske označavaju odlučujući raskid s tradicijom, stvarajući cvjetne motive u Belgiji i Francuskoj, a linearnije oblike u radovima austrijskih secesionista i u djelima škotskog arhitekta Charlesa Renniea Macintosha. Svoj vrhunac stil ipak doseže u arhitekturi i u primijenjenim umjetnostima. Jedinstvo projekta tipično je za Art Nouveau; novi se stil koristi za cjelokupno opremanje građevine, od osmišljavanja fasade do oblikovanja stolnog pribora. U Francuskoj ovom se stilu posvećuje osobito Hector Guimard, čiji projekt za postaje pariške podzemne željeznice, dokazuje koliko se arhitektura Art Nouveaua udaljila od tradicije. Bizaran i vrlo

¹ Ivanka Borovac, Opća povijest umjetnosti, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000. str 532

dekorativan, novi stil ubrzo prisvajaju i robne kuće koje su se u to doba počele graditi u velikim američkim i europskim gradovima, postajući simbolom uspješnosti i trgovačke moći.²

2.2. MUNCHENSKA SECESIJA

Godine 1892. Franz von Stuck pokreće prvu Secesiju zajedno s Wilhelmom Trubnerom i Fritzom von Uhdeom. Skupina sastavljena od umjetnika koji su izbjegavali avangardne ideje koje su zaokupile umjetničku zajednicu, davala je prednost naturalizmu, posebice u području dekorativne umjetnosti. Taj se pokret ubrzo povezao sa časopisom Jugend ("mladost") koji je odigrao ključnu ulogu pri uklapanju stila art nouveau u njemačku kulturu. Umjetnici munchenskog Jugendstila nadahnuće za svoj novi dekorativni rječnik crpili su iz biljnog i životinjskog svijeta. Zanimljiv predstavnik jugendstila bio je Hermann Obrist, botaničar i kipar, koji je otvorio radionicu u Firenci 1892. godine, a u Munchenu dvije godine kasnije. Iz tih je centara organizirao proizvodnju "organskog veza" nazvanog tako zbog spontanosti i ritma koji je obilježio njegova djela. Njegova zidna oplata iz 1895. postala je simbolom art nouveaau.³

2.3. BEČKA SECESIJA

Secesija se u Beču razvila 1897. na inicijativu pisca Ludwiga Havesija. Bila je to skupina umjetnika među kojima su bili Gustav Klimt (prvi predsjednik), Carl Moll, Koloman Moser i Maximilian Lenz, kao i arhitekti Josef Maria Olbrich, Josef Hofmann i kasnije, Otto Wagner. Njihov program naveo je kao cilj "podizanje klonule austrijske umjetnosti na razinu suvremenih međunarodnih standarda". U tu svrhu, njihovo djelovanje bilo je usmjereno na česte i kvalitetne umjetničke izložbe. Skupina je željela stvoriti "svjetsku umjetnost" koja bi uključivala slikarstvo, skulpturu, arhitekturu i dekoraciju što je dovelo do priređivanja tematskih izložbi. Jedno djelo bilo bi središte izložbe, dok bi druga imala popratnu ulogu.⁴

² Mary Hollingsworth, Umjetnost kroz povijest čovječanstva, Andromeda, Rijeka ,1998. str 439.

³ Ivanka Boravac, Opća povijest umjetnosti, Mozaki knjiga, Zagreb, 2000. str 538

⁴ Ivanka Boravac, Opća povijest umjetnosti, Mozaik knjiga, Zagreb 2000. str 532.

3. SLIKARSTVO

Povijest umjetnosti se ubrzava. Svaka se generacija okomljuje na onu prethodnu i optužuje ju da je ogrezla u stilu bez duše. Svaki umjetnik domišlja svoj vlastiti svijet, određujući sebe otklonom što ga otuđuje od već poznatih stilova. Umjetnost se tijekom XIX. stoljeća, sve više i više, zalaže za dva razvojna puta: jedan koji je u službi institucija Države kao naručitelja i Akademije koja nadzire Salon, jedinu mogućnost umjetniku da postane priznat) i drugi u trajnom raskidu sa dominantnim stilom. U trenutku kad ovo iscrpljeno stoljeće očekuje jedan prijelom po svemu bitno drugačiji od svega onoga što je dotad poznato, umjetnost odsad živi od mnoštva istodobnih eksperimenata i upravo su veliki umjetnici oprezni prema umjetničkim kategorizacijama i doktrinama koje sebe smatraju nedodirljivima. U ovom stoljeću, genij je osamljenik i slikarstvo konačno preuzima korak pred kiparstvom zato što je podatnije i prirodnije u zavođenju.⁵

U stilizaciji pojedinosti i komponiranju cjeline najizrazitije je svojstvo secesije naglašena izduženost i vitkost proporcija, što primjećujemo podjednako u prozorima i otvorima secesijske građevine, stolnim svjetilkama ili uzorcima tkanine, u plakatima ili naslovnicama knjiga itd. Načela dinamike i organičnosti prožimaju sva područja oblikovanja. Ta načela možemo primijetiti u djelima nekih slikara koje su umjetnici secesije priznavali kao svoje prethodnike, poput Van Gohga i Gauginea. Najizrazitiji predstavnik secesijskog slikarstva u Austriji je Gustav Klimt .⁶

⁵ Gilles Plazy, Povijest umjetnosti u slikama, Rijeka, 2000. str 133.

⁶ Radovan Ivaničević, Stilovi, razdoblja, život II, Od Romanike do Secesije, Profil,Zagreb,2002. str264.,265.

3.1. GUSTAV KLIMT

Pohađao je Školu dekorativne umjetnosti u Beču i počeo je raditi ukrašavajući i oslikavajući javne građevine, zajedno sa svojim bratom i drugim umjetnicima. Klimt je bio glavni sudionik u osnivanju bečke secesije, a nakon nekoliko godina postao je najznačajnijim predstavnikom moderne umjetnosti. U svojim posljednjim godinama pokazao je naklonost prema avangardnim tendencijama ekspresionista. Njegova iznimna nadarenost osigurala je uspješnost radovima koji su sadržavali različite izražajne materijale u istoj kompoziciji, podsjećajući na gotičke i bizantske tradicije i istovremeno naviještajući multimedijalnu umjetnost XX. stoljeća. U svojim slikama i ciklusima murala isprepleo je suštinsko i apstraktno, iluziju i dekoraciju, te postigao sklad motiva i ornamenta.⁷

Slika 1. G. Klimt, Poljubac, Austrijska galerija, Beč

⁷ Ivanka Boravac, Opća povijest umjetnosti, Mozaki knjiga, Zagreb, 2000. str 532.,534.

3.2.ALPHONSE MUCHA

Alphonse Mucha, čiji je rad neraskidivo povezan s Art Nouveau stilom, bio je jedna od najfascinantnijih ličnosti s prijelaza 20.stoljeća.On nije bio samo slikar i grafički dizajner,već se bavio i kiparstvom,dizajnom nakita i uređenjem interijera. Mucha je zavodio Pariz ranog 20.st. svojim posterima glumice Sarah Bernhardt. Njegov okićen i dramatičan stil, krivulje i arabeske,te floralni dizajn brzo je prihvaćen i postaje vrlo tražen.

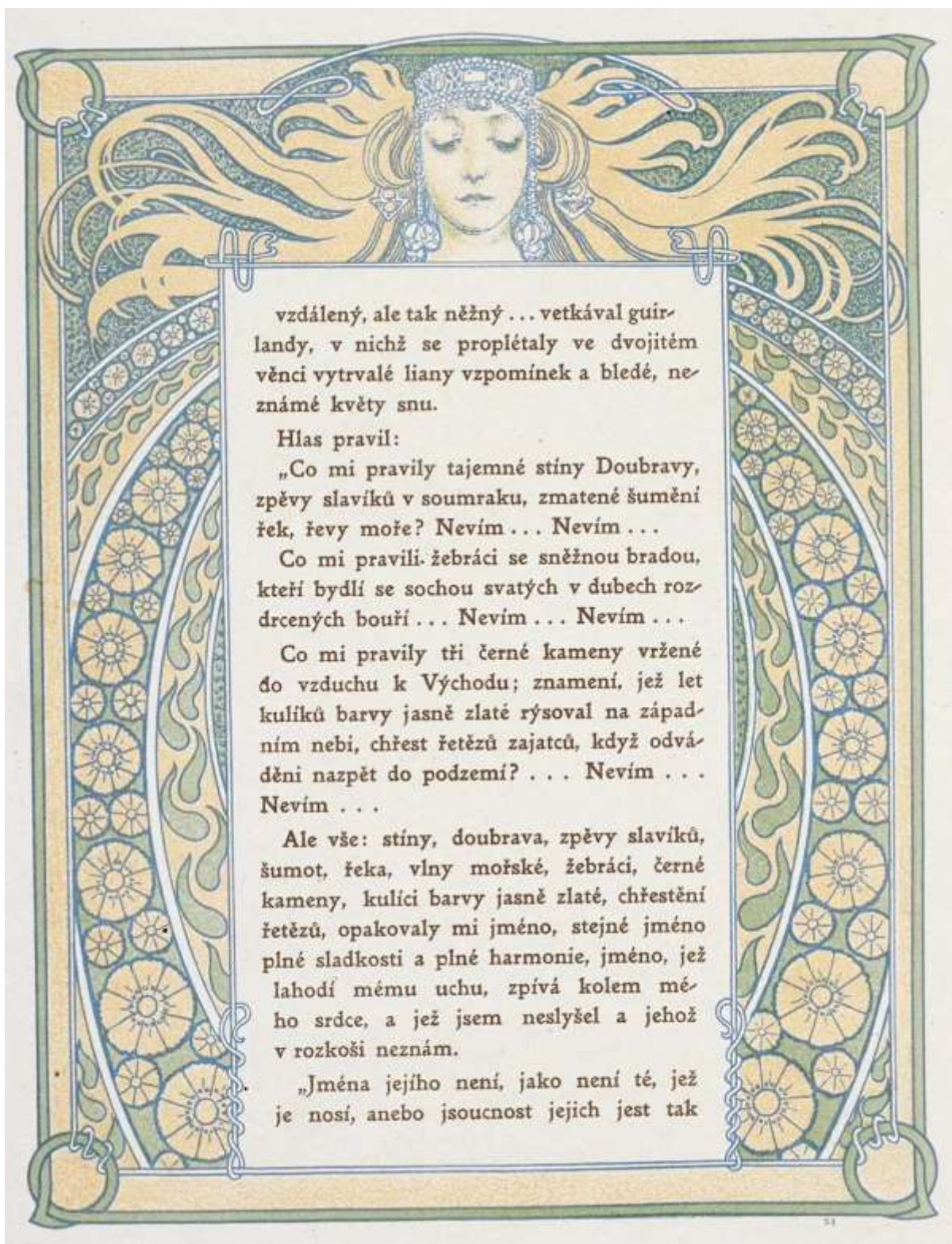
Svojim radom je promovirao poznate brendove cigareta i čokolada, te je radio ilustracije za knjige, npr. Ilsee, Princeza Tripolija, Roberta de Flersa, koja je sadržavala čak 134 Muchina crteža.

Mucha je napravio bujicu slika,postera,reklama i ilustracija,kao i dizajna nakita,tepiha,tapeta te kazališnih setova u svom stilu. Vjerovao je da kroz izradu prelijepih umjetničkih djela može popraviti kvalitetu življenja te je smatrao da je umjetnikova zadaća promicanje umjetnosti za obične ljude. Upravo je to postigao svojim ukrasnim pločama i posterima koji su se masovno proizvodile.⁸

Slika 2. Alphonse Mucha, Drago kamenje

⁸ Renate Ulmer, Alfons Mucha, 1860-1939: Master of Art Nouveau, 2007

vzdálený, ale tak něžný . . . vetkával guirlandy, v nichž se proplétaly ve dvojitém věnci vytrvalé liany vzpomínek a bledé, neznámé květy snu.

Hlas pravil:

„Co mi pravily tajemné stíny Doubravy, zpěvy slavíků v soumraku, zmatené šumění řek, řevy moře? Nevím . . . Nevím . . .

Co mi pravili žebraři se sněžnou bradou, kteří bydlí se sochou svatých v dubech rozdrčených bouří . . . Nevím . . . Nevím . . .

Co mi pravily tři černé kameny vržené do vzduchu k Východu; znamení, jež let kulíků barvy jasně zlaté rýsoval na západním nebi, chřest řetězů zajatců, když odvážení nazpět do podzemí? . . . Nevím . . . Nevím . . .

Ale vše: stíny, doubrava, zpěvy slavíků, šumot, řeka, vlny mořské, žebraři, černé kameny, kulíky barvy jasně zlaté, chřestění řetězů, opakovaly mi jméno, stejné jméno plné sladkosti a plné harmonie, jméno, jež lahodí mému uchu, zpívá kolem mého srdce, a jež jsem neslyšel a jehož v rozkoši neznám.

„Jména jejího není, jako není té, jež je nosí, anebo jsoucnost jejich jest tak

Slika 3. Alphonse Mucha, ilustracija iz knjige *Ilsee, princeza Tripolija*, str.24.

4. ARHITEKTURA

Ciljevi su bili stvarati novi stil kako u umjetnosti tako i u arhitekturi, koji bi djelovao organski. Često graditelji secesije nisu bili arhitekti već slikari pa se ipak secesija odlikuje novim shvaćanjem o prostoru u kojima se negiraju i odbijaju elementi elektične arhitekture, te se koriste nove građevinske konstrukcije čelika, željeza, betona i stakla.

Premda se o Art Nouveauu obično razmišlja kao o primijenjenoj umjetnosti, on je možda najsnažnije djelovao na arhitekturu. Kao oblik ukrašavanja, on nije bio podatan za prenošenje na druga područja umjetnosti u većim razmjerima. Doista, on je prikladno, iako šaljivo, nazvan arhitekturom knjiškog ukrašavanja. Cilj je također bio povećati razinu zanatske vještine do razine umjetnosti, te dotaknuti razlikovanje među njima. Art Nouveau je jako utjecao na ukus publike, a njegov snažni utjecaj na primijenjene umjetnosti vidimo na predmetima od kovanog željeza, u namještaju i nakitu, u tipografiji, pa čak i u ženskoj modi. Omiljeni uzorak bio im je zmijolika crta, a tipičan oblik - ljiljan. No, postojao je i strogo geometrijski pravac što će se s vremenom pokazati sve važnijim.

Prvi arhitekt koji je istražio sve mogućnosti ovog stila bio je Viktor Horta, utemeljitelj pokreta u Bruxellesu. Stubište kuće Tassel, izvedeno između 1892. i 1893. godine, ima doista zapanjujuću fluidnu lakoću. Koristio se kovanim željezom do maksimuma, jer se može razvući u bilo koji oblik.⁹

⁹ H.W. Janson, Anthony F. Janson, Povijest Umjetnosti, Varaždin, 2005. str 768.,769.

4.1. ANTONI GAUDI

Utjecaj srednjovjekovne katalonske arhitekture očit je u Gaudijevu djelu. Na primjerima arhitekture španjolskog modernog stila vidljiva je sklonost prema kićenom gotskom i maurskom stilu kao i prema pločicama, mozaicima i uporabi boja nadahnutim mediteranskom tradicijom. Uporabom stilova iz prošlosti, ovaj umjetnik je ostao vjeran načelu da se umjetnik mora vraćati svojim korijenima kako bi bio originalan. Korijene je pomiješao sa s književnim aluzijama, hirovitim elementima i mističnim vizijama, a svoj je dizajn zasnivao na pomicanju zemljišta. Povjeren mu je posao dizajniranja ulaza u posjed palače i parka u Barceloni. Park je zauzimao površinu od 20 hektara i prvobitno je zamišljen kao rezidencijalni vrt ili predgrađe, opremljeno svim uslugama nužnim za funkcioniranje zajednice. Stjenoviti krajolik razbijen je na brežuljke i doline s alejama i klupicama, zavojitim i uspinjućim stazama te spiralnim kolonadama. Gaudijev *piece de resistance* bila je crkva La Sagrada Familia također u Barceloni. Njezina se izgradnja protezala kroz veći dio Gaudijeva stvaralačkog života i zbog želje da spoji tradicionalno i moderno bila mu je veliki intelektualni izazov. No jednako je tako bila i njegova vjerska obveza koja je s vremenom postajala sve mističnija. Gradnja crkve započeta je 1882. godine i do danas nije završena. Ona i dalje ostaje najekstremnijim primjerom artnouveauvskog tumačenja gotičke umjetnosti.¹⁰

Najznačajniji primjer ovog stila u arhitekturi jest Casa Mila u Barceloni, velika stambena zgrada koju je projektirao Antoni Gaudi. Ona pokazuje gotovo manijakalno izbjegavanje glatkih površina, ravnih linija te bilo kakve simetrije, tako da izgleda kao da je zgrada slobodno oblikovana od nekog kovnog materijala. Krov je oblikovan valovitim gibanjem, a dimnjaci kao da su istisnuti iz tube zubne paste. Casa Mila izražava fanatičnu odanost autora idealu "prirodnog" oblika. Takvo se nešto ne može ni ponoviti, a kamoli razvijati. Strukturno to je remek djelo stare zanatske vještine, pokušaj reforme u arhitekturi začet izvana umjesto iz unutrašnjosti.¹¹

¹⁰ Ivanka Boravac, *Opća povijest umjetnosti*, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000. str 542., 544

¹¹ H.W. Janson, Anthony F. Janson, *Povijest Umjetnosti*, Varaždin, 2005. str 770.

Slika 4 A.Gaudi, La Sagrada Familia, Barcelona

Slika 5. Interijer La Sagrada Familia

4.2.OTTO WAGNER

Otto Wagner je studirao arhitekturu na Arhitektonskoj školi u Austriji, gdje je kasnije postao učitelj. Među njegovim studentima bili su poznati secesijski arhitekti Josef Maria Olbrich i Josef Hoffmann. U početku je gradio privatne kuće i uredske zgrade u povijesnom stilu, no u osamdesetima napušta historicizam kako bi slijedio novi trend umjetnosti, postajući važan pionir bečkog modernizma. Godine 1898. sagradio je svoju prvu secesijsku zgradu, Majolicu u Beču, funkcionalnu strukturu s pročeljem prekrivenom višebojnim pločicama. Također je dizajnirao bečki gradski željeznički sustav.

1899. godine, Wagner, Klimt, Olbrich i Hoffman osnivaju Bečku secesiju. Bio je jedan od najutjecajnijih umjetnika na prijelazu stoljeća: arhitekt, urbanist, primijenjeni umjetnik i teoretičar, njegov spisi postavili su temelje za modernizam u arhitekturi. U svojim arhitektonskim radovima bio je spreman na korištenje suvremenih metoda gradnje (konstrukcija čeličnih okvira) i novih materijala (tanke mramorne ploče za fasade).¹²

Slika 6. Kuća Majolica, Beč

¹² <http://www.senses-artnouveau.com/biography.php?artist=WAG>

Slika 7. Kuća Majolica, detalj, Beč

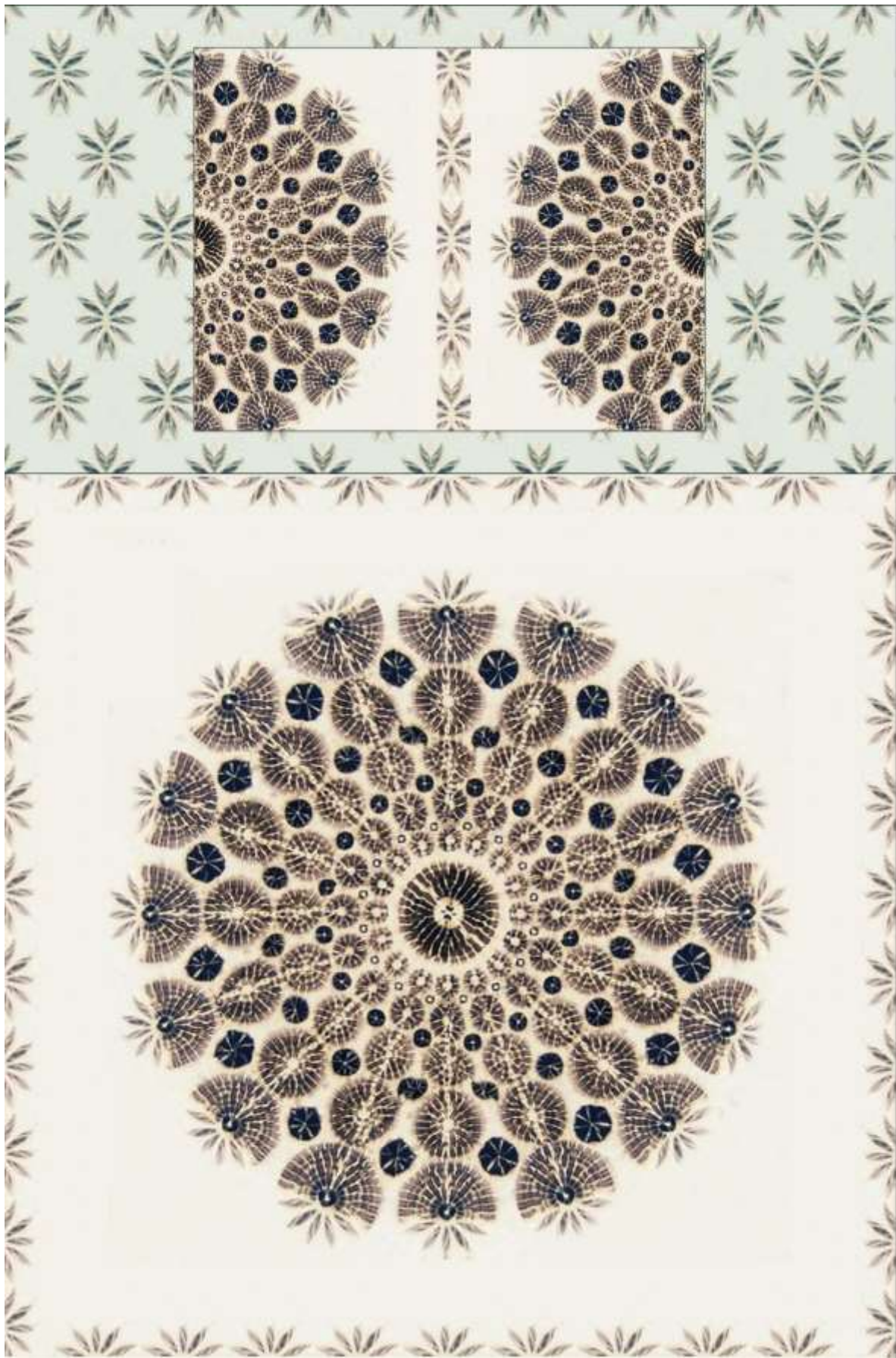
Slika 8. Željeznička stanica, Beč

OPIS MAPE

Mapa se sastoji od 15 radova izrađenih u Adobe Photoshopu i Illustratoru te uz pomoć tableta za crtanje, kombiniranjem različitih kistova u programima. Glavni motivi su, kao i u secesiji, ornamenti stiliziranih biljaka i životinja, koji se nižu jedan na drugoga i tako tvore jednu skladnu cjelinu. Stilizirani oblik cvijeća i ptice predstavljaju suprotnosti, nebo i zemlju ili u ovom slučaju nagovještaju o potpunom umjetničkom preokretu tog razdoblja iz stila koji je izričito veličao i obnavljao već postojeće povijesne stilove u novi, moderni i suvremeni stil secesije. Dok sam kod motiva bila privržena secesijskom razigranom nizanju, kod pozadine sam se odlučila za jednostavan geometrijski raster i čistu pozadinu koja sama po sebi dozvoljava glavnim motivima prevladavanje u prvom planu ili potpuno stapanje s njima. Takvo korištenje motiva i pozadine u kombinaciji dopustilo mi je potpunu slobodu u kreaciji svog dizajna.

Slika 9. Posteljina 1

Slika 10. Posteljina 2

Slika 11. Posteljina 3

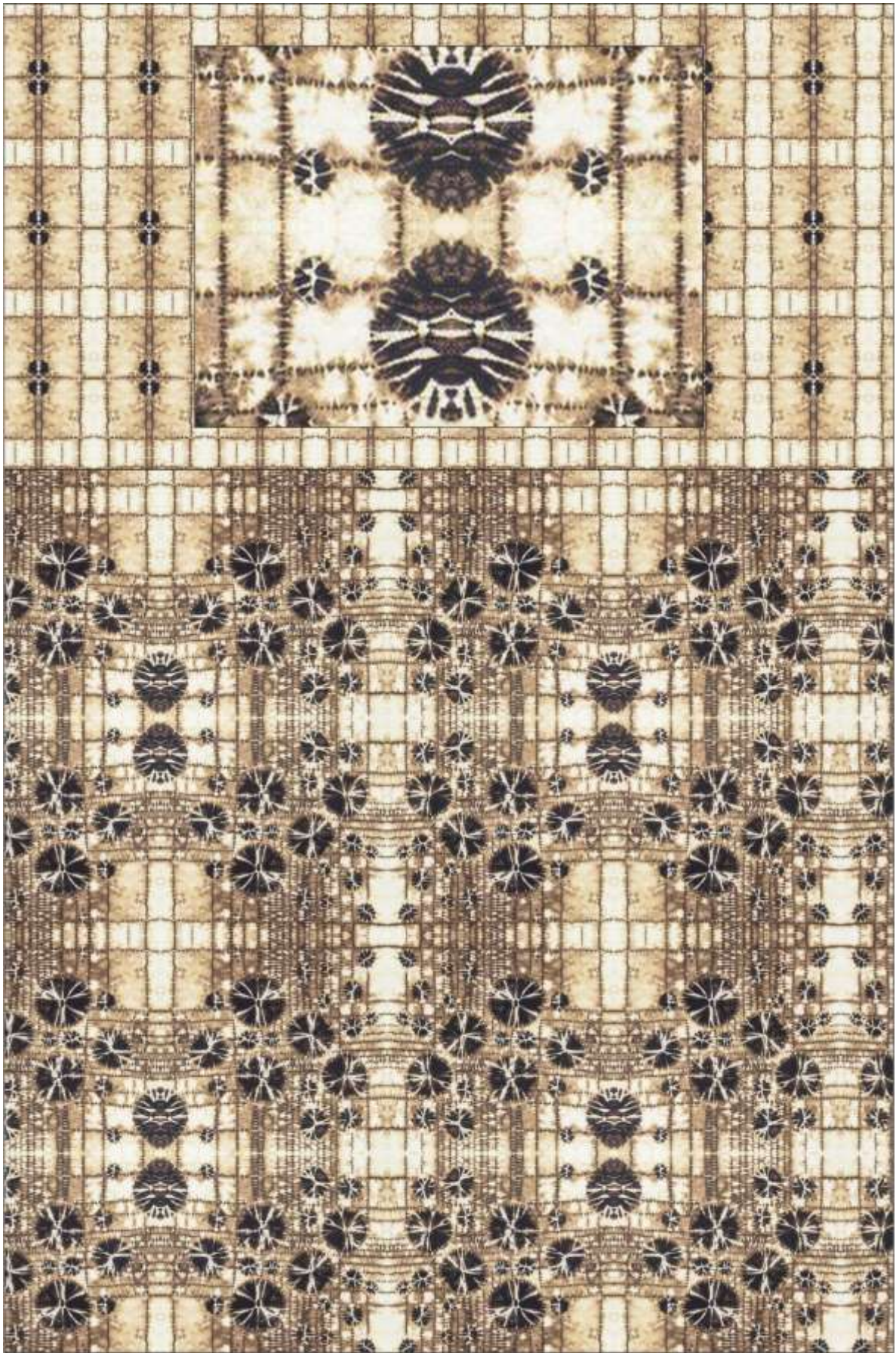
Slika 12. Posteljina 4

Slika 13. Posteljina 5

Slika 14. Posteljina 6

Slika 15. Posteljina 7

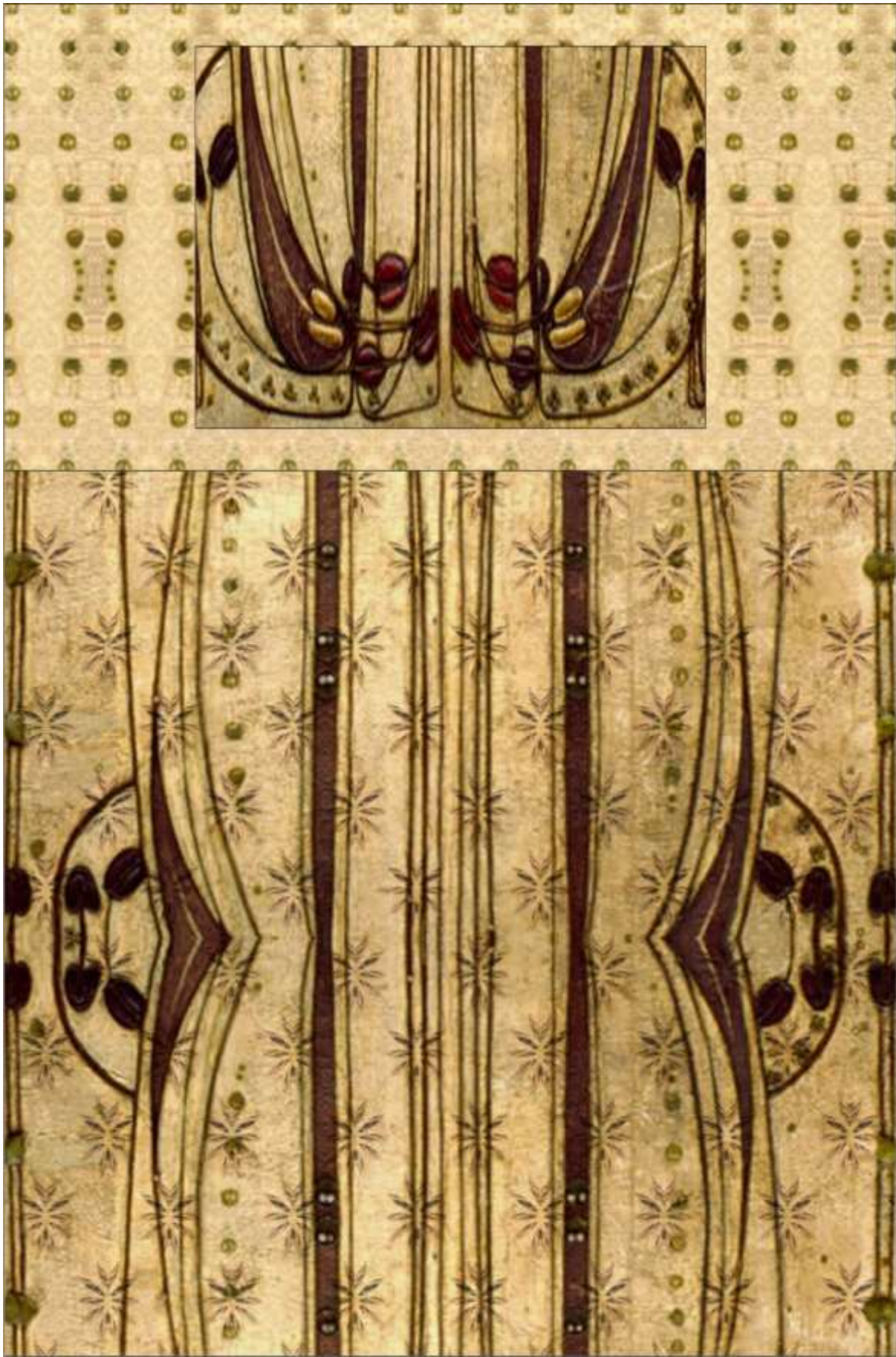
Slika 16. Posteljina 8

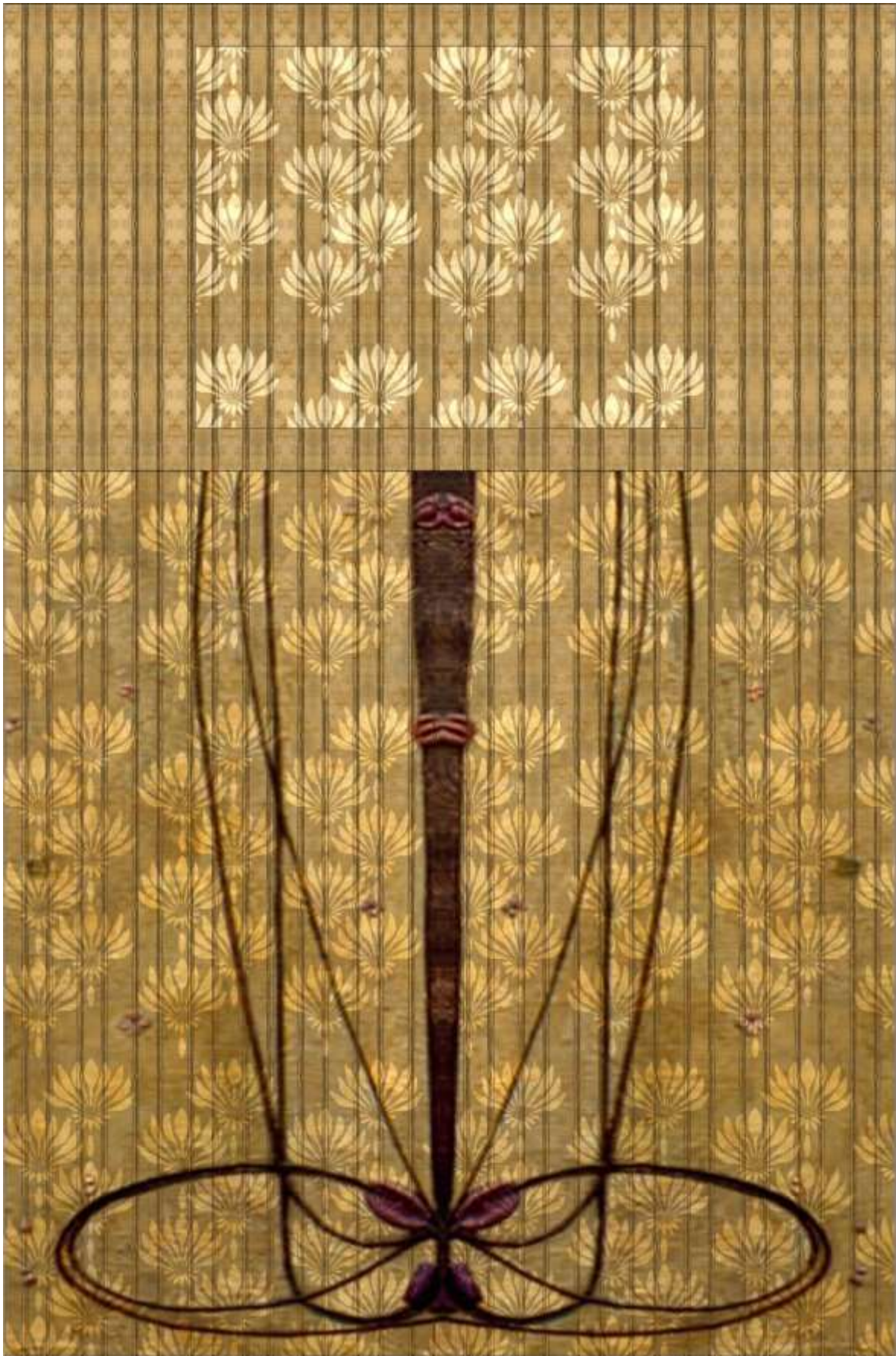
Slika 17. Posteljina 9

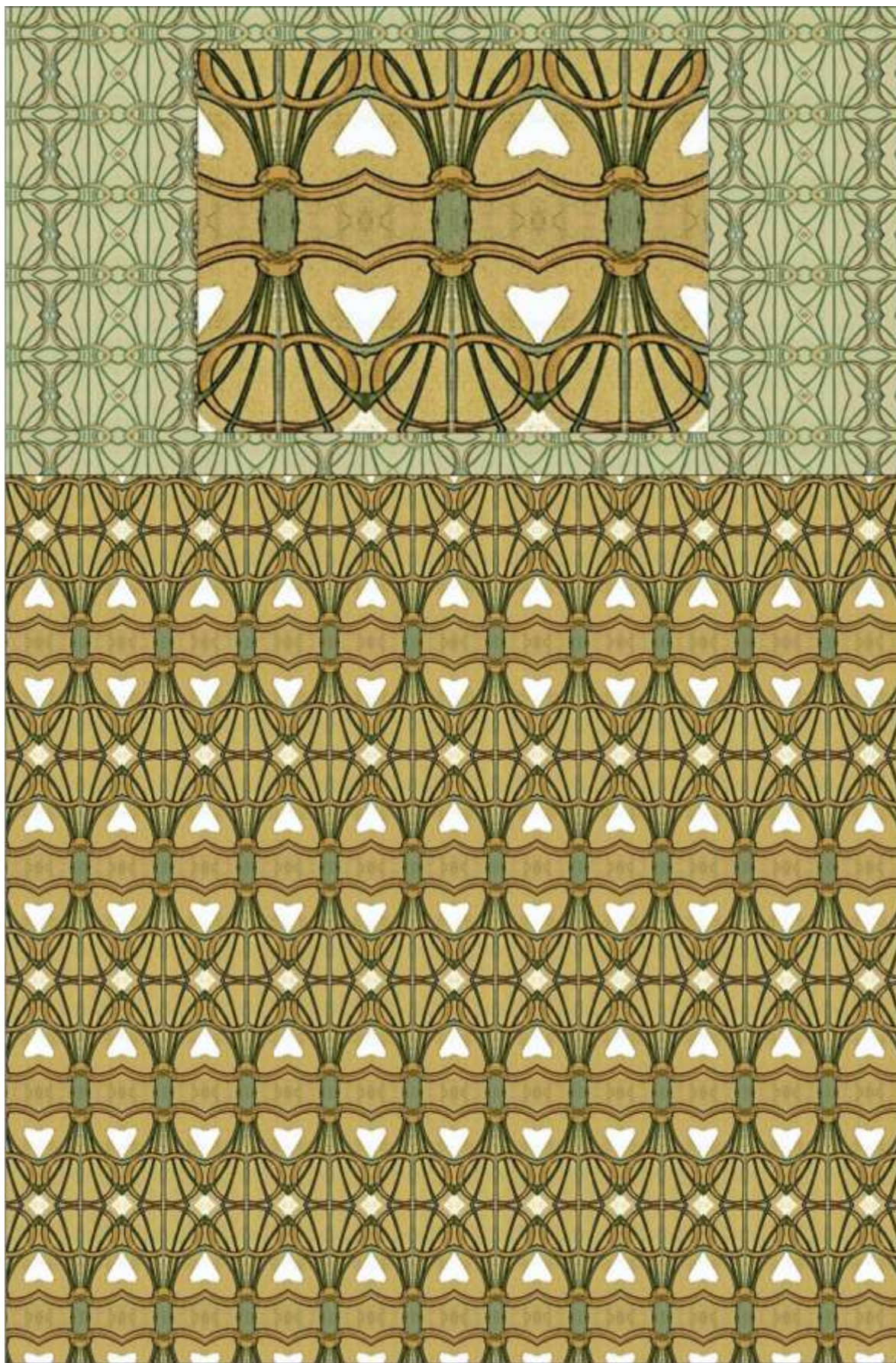
Slika 18. Posteljina 10

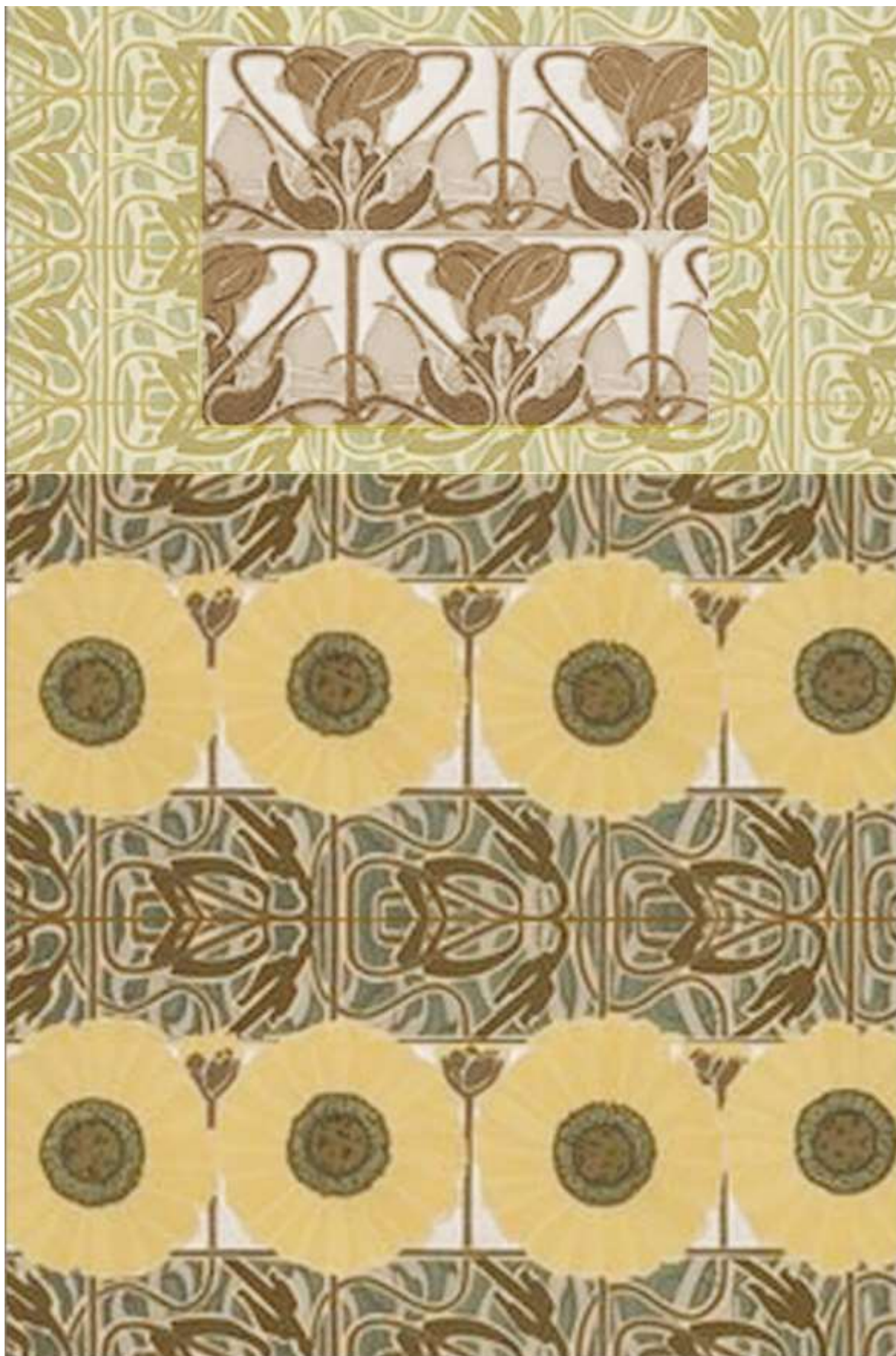
Slika 19. Posteljina 11

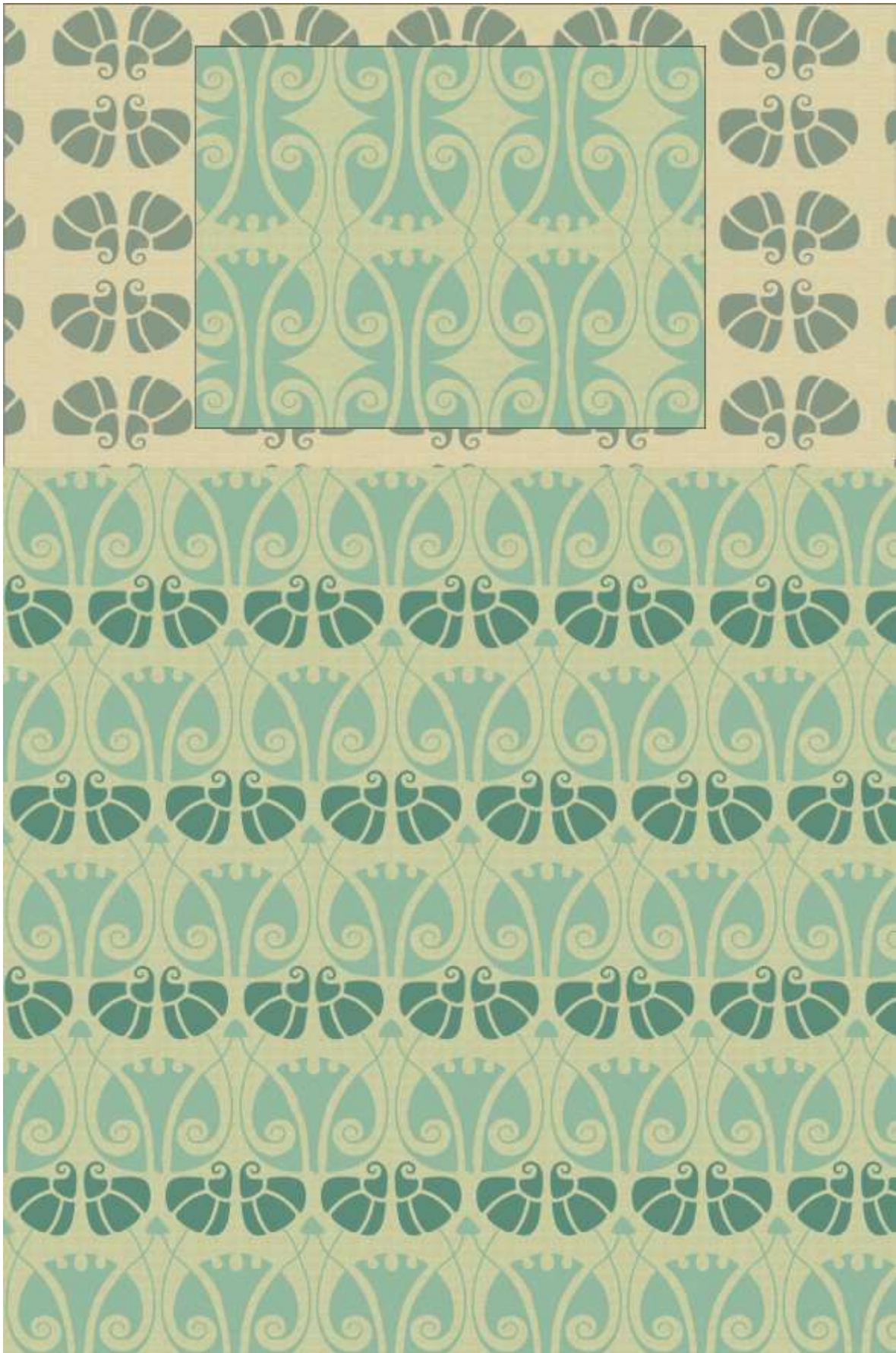
Slika 20. Posteljina 12

Slika 21. Posteljina 13

Slika 22. Posteljina 14

Slika 23. Posteljina 15

6.DIGITALNI TISAK

Digitalna inkjet tehnologija trenutno iznosi otprilike 1% svakog metra koji je tiskan u tekstilnoj industriji. Očekuje se da će ta brojka ipak porasti jer sve veći broj krajnjih korisnika počinje koristiti digitalnu i analognu tehnologiju usporedno ili se u potpunosti prebacuje na digitalnu. Digitalna tehnologija već je postala atraktivan izbor za velike tekstilne aplikacije, kao što su tiskanje zastava, banneri, tkanine za odjeću, tehnički tekstil. Dok je sitotisak i dalje dominantan u tekstilnoj industriji, digitalni ima posebne prednosti kao što su smanjeni troškovi postavljanja, dramatično poboljšano vrijeme isporuke i ekološke prednosti. Kako se tkanine pripremljene za tisak, digitalni tiskarski sustavi i tinte i dalje poboljšavaju, razumno je pretpostaviti da će se potražnja za tom tehnologijom povećati. Za najbolje rezultate digitalnog tekstilnog pisača, bitno je uzeti u obzir cijeli proizvodni proces i njegove različite, ali povezane faze, od početka do kraja, uključujući odabir tinte, odabir tkanine, predtretman i fiksaciju.

6.1.ODABIR TINTE

Tekstilne tinte su podijeljene u četiri glavne kategorije, svaka s fizikalnim i kemijskim svojstvima posebno dizajniranima za rad s ciljanom tkaninom.

Reaktivne tinte idealne su za tiskanje pamuka, lana, svile i biljnih vlakana kao što su konoplja i juta. Reaktivne boje daju tipične žarke boje, te imaju dobru otpornost na svjetlost. Otpornost na ispiranje je također dobra zbog kemijske veze stvorene između boje i tkanine. Nakon ispisa, ove boje moraju biti naknadno obrađene parom i oprane.¹³

6.2.ODABIR MATERIJALA

Odabir pravog materijala može biti zastrašujući zadatak jer postoji toliko mnogo dostupnih. Odgovarajuća kombinacija tkanina i tinte je bitna za visoku kvalitetu ispisa. Da bi se postigla najbolja kvaliteta ispisa, posebnu pozornost treba posvetiti na kvalitetu tkanine, jer pogreške u ovoj fazi mogu dovesti do većih problema u procesu proizvodnje. Oštećenja na površini ne mogu samo pogoršati kvalitetu ispisa, već mogu oštetiti životni vijek ispisa. Nepoželjni atributi tkanina uključuju slomljena vlakna ili vlakna, bore ili nabore, prisutnost lanta i neujednačena površinska napetost kroz tkaninu. Postoje i dimenzionalna pitanja koja treba uzeti u obzir kao što je skupljanje. Izobličenje se može pojaviti ako tkanina nije unaprijed smanjena na početku

¹³ <http://imieurope.com/inkjet-blog/2016/2/9/selecting-the-right-ink-and-process-for-digital-textile-printing-part-1-ink-types>

proizvodnog procesa. Pletene su tkanine posebno osjetljive na istežanje za vrijeme tiskanja i oblaganja tako da se preporučuje maksimalna vještina.

6.3.PREDOBRADA

Prije tiskanja, tkanina mora biti presvučena otopinom koja je specifična za tintu koja se koristi (osim pigmentnih tinti koje obično ne zahtijevaju prethodnu obradu). Ovo je bitan proces kako bi se maksimizirala razina apsorpcije i reaktivnost na tintu, a istodobno minimizirajući ispiranje boje. Dok se prethodno obrađene tkanine postaju sve dostupnije, specifične kemijske formulacije obično su patentirane i povjerljive. Kemijska rješenja se kreću od jednostavnih do vrlo složenih. Jednostavne formulacije koriste natrijev karbonat, alginat ili ureu, dok složene formulacije mogu biti načinjene od kombinacija polimera, anorganskih čestica, kationskih sredstava i omekšivača. Bez obzira na posebnu formulaciju, postupak nanošenja predtretmana je isti: tkanina je potpuno uronjena u posudu s otopinom i nakon toga se objesi i suši na zraku

6.4.FIKSIRANJE

Tkanine tiskane reaktivnom tintom se fiksiraju parom, po 8-10 minuta na temperaturi od 100-101°C (212-214°F). Pod tlakom trajanje je obično 20-30 minuta. Kada se tiska na celuloznom vlaknu, bojilo se fiksira na vlakno kovalentnom kemijskom vezom. Tkanina mora zatim proći postupak pranja koji se sastoji od najmanje dva ciklusa različite temperature vode. Svaki ciklus pranja uklanja količinu vanjske nefiksirane boje koja je preostala od postupka ispisa.¹⁴

¹⁴ <http://imieurope.com/inkjet-blog/2016/2/9/selecting-the-right-ink-and-process-for-digital-textile-printing-part-2-process>

Slika 24. Primjer digitalno tiskane posteljine

Slika 25. Pimjer digitalno tiskane posteljine

ZAKLJUČAK:

Tokom kreiranja sam ispitivala vlastite preferencije vezane uz čistoću i jednostavnost motiva te općeg načina suvremenog života ili potpunu prenapučenost i kaotičnost. Želja za povratkom u prirodu, koja se može vidjeti u brojnosti biljnih ornamenata nije beznačajna jer se proteže kroz cijeli stil, ne samo u tkanini i modi, već i u arhitekturi, slikarstvu i kiparstvu, te obrtu.

Pojam secesija kroz vrijeme se proteže kao sklad i spoj svega što uljepšava i olakšava čovjeku svakodnevnicu. U mom slučaju, isto sam veliku pažnju posvetila prirodi, no pretežno sam tražila upravo one jedinstvene prizore, moglo bi se reći slučajnosti koje nam ona pruža. Sama sebi stvara put kroz betonske visoravni i djeluje kao prva i zadnja karika onoga od čega smo nastali i ono u što nam je suđeno se pretvoriti, dio nje.

LITERATURA:

1. Ivanka Boravac, Opća povijest umjetnosti, Mozaki knjiga, Zagreb, 2000.
2. Radovan Ivaničević, Stilovi, razdoblja, život II, Od Romanike do Secesije, Profil, Zagreb, 2002.
3. H.W. Janson, Anthony F. Janson, Povijest Umjetnosti, Varaždin, 2005.
4. Gilles Plazy, Povijest umjetnosti u slikama, Rijeka, 2000.
5. Renate Ulmer, Alfons Mucha, 1860-1939: Master of Art Nouveau, 2007

INTERNET IZVORI

1. <http://www.senses-artnouveau.com/biography.php?artist=WAG>
2. <http://imieurope.com/inkjet-blog/2016/2/9/selecting-the-right-ink-and-process-for-digital-textile-printing-part-1-ink-types>
3. <http://imieurope.com/inkjet-blog/2016/2/9/selecting-the-right-ink-and-process-for-digital-textile-printing-part-2-process>

POPIS SLIKA:

Slika 1. G. Klimt, Poljubac, Austrijska galerija, Beč

Slika 2. Alphonse Mucha, Drago kamenje

Slika 3. Alphonse Mucha, ilustracija iz knjige Ilsee, princeza Tripolija, str.24.

Slika 4 A.Gaudi, La Sagrada Familia, Barcelona

Slika 5. Interijer La Sagrada Familia

Slika 6. Kuća Majolica, Beč

Slika 7. Kuća Majolica, detalj, Beč

Slika 8. Željeznička stanica, Beč

Slika 24. Primjer digitalno tiskane posteljine

Slika 25. Primjer digitalno tiskane posteljina 2